

เรื่อง ขอให้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมอีก

เรียน เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

อ้างถึง ภาพชุดจากเฟซบุ๊กเพจ "สำนักประชาสัมพันธ์ กกต."

<https://www.facebook.com/Pr.Ect.Thailand/photos/pcb.624149641076445/624148951076514/?type=3>

หรือ <http://tinyurl.com/zs35m8f>

ตามที่ข้าพเจ้า และประชาชนอีกรวม ๑๐๗ คน ได้ยื่นคำร้องขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ของมาตรา ๖๑ วรรคสองถึงวรรคสี่แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ และต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้ยื่นหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมนั้น ปรากฏว่าภายหลังจากการยื่นเอกสารทั้งสองครั้งดังกล่าวแล้ว ได้ปรากฏข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอให้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติม เพื่อชี้ให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น ถึงการละเมิดเสรีภาพการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกินสมควรตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังต่อไปนี้

เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เฟซบุ๊กที่ใช้ชื่อว่า "สำนักประชาสัมพันธ์ กกต." ซึ่งเป็นหน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้เผยแพร่ภาพชุดจำนวน ๑๕ ภาพ พร้อมเขียนข้อความประกอบว่า "Do & Don't อะไรทำได้หรือทำไม่ได้ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติ "เห็นชอบ" หรือ "ไม่เห็นชอบ" ร่างรัฐธรรมนูญ ศึกษากฎหมายเพิ่มเติมได้ที่..." พร้อมให้ตัวชี้แหล่งข้อมูล (ลิงก์) ไปยังประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงความคิดเห็นในการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยเห็นได้ชัดเจนว่า วัตถุประสงค์ของภาพชุดจำนวน ๑๕ ภาพ นี้ เพื่อสื่อสารกับประชาชนให้เข้าใจว่า สิ่งใดทำได้และสิ่งใดทำไม่ได้ ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องรัฐธรรมนูญ และการทำประชามติ โดยอ้างถึงพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๖๑ แต่ก็ได้มีการตีความเกินเลยเพื่อห้ามประชาชนใช้เสรีภาพการแสดงความคิดเห็น อันเป็นสิทธิที่ประชาชนมีตามประเพณีการปกครองของไทย และบางส่วนยังตีความเกินเลย

ไปจากที่มาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดไว้ด้วย ตัวอย่างเช่น

ภาพที่ ๙ ซึ่งอธิบายว่า การแจกจ่ายใบปลิว แผ่นพับ ที่มีข้อความเป็นเท็จ ถ้อยคำหยาบคาย หรือ มุ่งสู่การปลุกกระดมการชุมนุม หรือสร้างความวุ่นวาย จะทำไม่ได้ ซึ่งมีการใช้คำว่า "หยาบคาย" และ "ปลุกกระดม" เป็นเหตุในการห้ามแสดงความคิดเห็น โดยไม่มีการอธิบายให้แน่ชัดมากไปกว่าเดิมเพื่อให้ประชาชน เข้าใจได้ว่าการแสดงความคิดเห็นเช่นใด ถือว่าหยาบคายหรือเป็นการปลุกกระดม การนำเสนอข้อห้ามสู่ ประชาชนเช่นนี้ จึงไม่ได้ช่วยให้ประชาชนเข้าใจขอบเขตสิทธิเสรีภาพของตัวเองมากขึ้นแต่ในทางกลับกัน กลับทำให้ประชาชนยิ่งรู้สึกไม่มั่นใจ และไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น

ภาพที่ ๑๒ ซึ่งอธิบายว่า การทำหรือแชร์สัญลักษณ์ที่หยาบคาย ปลุกกระดม เป็นการไม่สุภาพ หรือ ขัดต่อขนบธรรมเนียม ศีลธรรม ซึ่งนอกจากคำว่า "หยาบคาย" และ "ปลุกกระดม" แล้วยังเพิ่มเงื่อนไขของการ จำกัดเสรีภาพการแสดงความคิดเห็นในกรณี "ไม่สุภาพ" และ "ขัดต่อขนบธรรมเนียมศีลธรรม" เข้ามาใหม่ อีกด้วย ซึ่งคำว่า "ไม่สุภาพ" นั้นมีความหมายกว้างกว่าคำว่า "หยาบคาย" และเป็นถ้อยคำที่กว้างขึ้นอยู่กับ ความรู้สึกและประสบการณ์ของแต่ละคน อาจถูกตีความได้ตามแต่กาลเทศะ ตัวอย่างเช่น การทำ สัญลักษณ์นิ้วโป้งคว่ำ อาจจะมีหลายความหมาย และอาจจะสุภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ และ ขึ้นอยู่กับว่าใครทำสัญลักษณ์นั้นให้กับใคร แต่การทำสัญลักษณ์นิ้วโป้งคว่ำ ไม่ใช่สัญลักษณ์ที่หยาบคาย ส่วนคำว่า "ขัดต่อขนบธรรมเนียมศีลธรรม" ก็เป็นคำที่มีความหมายกว้างอีกเช่นกัน ขนบธรรมเนียมหรือ ศีลธรรมย่อมแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมความเชื่อของแต่ละท้องถิ่น และสังคม ประชาชนในประเทศไทย กว่าหกสิบล้านคนย่อมยึดถือขนบธรรมเนียมที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทั้งคำว่า "ไม่สุภาพ" และ "ขัดต่อขนบธรรมเนียมศีลธรรม" เป็นเงื่อนไขการจำกัดสิทธิเสรีภาพที่ไม่ได้ระบุไว้โดยตรงในพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙

จากข้อเท็จจริงที่กล่าวมาข้างต้น ได้แสดงให้เห็นถึงตัวอย่างที่ชัดเจนว่าหน่วยงานของรัฐกำลัง พยายามตีความมาตรา ๖๑ ให้กว้างออกไปอีกเพื่อจำกัดเสรีภาพการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ทั้งนี้ ก็เนื่องมาจากสาเหตุว่า มาตรา ๖๑ ที่บัญญัติอยู่ในปัจจุบันนี้มีความไม่ชัดเจน ทำให้ผู้บังคับใช้กฎหมาย ตีความกว้างหรือแคบแตกต่างกันออกไปได้ตามทัศนคติส่วนตัวของแต่ละ การจำกัดเสรีภาพการแสดง ความคิดเห็นของประชาชน โดยอ้างอิงอำนาจและเงื่อนไขตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการ ออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ลักษณะนี้เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพเกินกว่าความจำเป็น เพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ และกระทบกระเทือนกับสาระสำคัญของเสรีภาพการแสดงความคิดเห็น ในช่วงเวลาที่สังคมต้องการการถกเถียงแลกเปลี่ยนอย่างอิสระ

จึงเรียนมาทราบเพื่อประกอบการพิจารณาส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาความชอบด้วย
รัฐธรรมนูญ ของมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

๒๕๕๙

ขอแสดงความนับถือ

(นายจอน อึ้งภากรณ์)

ผู้อำนวยการโครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน

ผู้ร้องเรียน